НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс.
—	—	—	—	—	—	18 р.	12 р.	6 р.

Передплати приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні доконче прикладати стару адресу).

Адреса редакції й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.

Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить що дня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень:
На I сторінці: 2 карб. 25 коп.
На IV „ 1 „ 20 коп.
за 1 рядок в 1 шпальту петіта за кожний раз.

Особам, що шукають праці за оголошення небільше як в 3 рядки в шп. 1 карб. 20 коп. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня

Ціна окремого № у Києві 25 к.
В провінції і на вокзалах 25 к.

№ 103. Середа, 26 (13) червня 1918 року. № 108.

ТРОЇЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ.
„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР“.
Сьогодня, 26-го у середу: Дві сем'ї. 27-го ВОНДАРІВНА. 28 го ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ ЗАВЕДЕ У НЕВОЛЮ.

Літній театр купецького зібрання. Дирекція Колесниченко. Т-во укр. арт. під орудою ЄЛИСІВА
У середу 26-го червня Ой не ходи Грицю та на вечорниці. 27-го Тарас Бульба і Українські співи, 28-го Вій, 29-го Переполох і Українські співи, 30-го Борці за мрії і дівертисмент (сольні і хорові співи), 1-го липня Наталка Полтавка і Вечорниці, 2-го За свій гріх.

БЮРО ПРАЦІ Українського т-ва архітекторів—
приймає ріжні архит.-будівничі замовлення (складає проекти, обрахунки, кошториси улашт. арх. конкурси, догляд. за будівлями і т. інш.
Пушкинська 1, Укр. клуб. тел. 4-28, що дня 5—7 год.
5—0746—4

В штабі Чернігівської кінної дівізії маються вільні посади козаків. Платня 90 карб. у місяць, одяга скарбова; кожний день 2 карб. 15 харчових або довольство пр. комендат. Управ. Звертатись в помещ. „Прага“ Володим. від 10—1 і Біб.-бульв. гост. „Марсель“ Штаб дівізії. Необхідно мати паспорт. посвід. від міліції чи сільск. громад. 3—0754—3

„Меморандум Українського Державного союзу поданий гетьманові“ і „Відозва Українського Народу до Німецького“—
оба ці документи надруковані тільки в щонедільній селянській газеті „Наше Село“ в № 4-му. Замовити можна в Одесі Катеринівська 3, контора „Нашого Села“ Ціна окремого номера—50 коп. Хто випише неменьш 100 прим.—30 відсотків знижки.
4—0755—2

У Херсонськім Губерніяльнім Земстві
вакантні посади 1) завідуючого психіятричною лікарнею (оклад 5000 карб. і тимчасова надбавка на дорожнечу 225 карб. при готовій кватирі) 2) Ординатора—прозектора губерніяльної соматичної лікарні (оклад 1800 карб. і на дорожнечу 3000 карб.) 3) помічника провізора аптеки при лікарні (оклад 1050 карб. і на дорожнечу 2900 карб.) 4) 7 санітарних лікарів (оклад 2500 карб. і на дорожнечу 3000 карб.) 5) лікаря захисту (приюта) для покинутих дітей оклад 1800 карб. і на дорожнечу 3000 карб.). Градаційні надбавки по вислузі 5, 10 й 15 літ. Обов'язкова участь з пенсіонній касі. Бажаючі заняти зазначені посади подають заяву з відомостями про попередню службу на імя Губерніяльної Земської Управи. 1—0768—1

13 постійних санітарних лікарів і 13 таких же шкільних фельдшерів запрошує Подільська губерніска земська управа. Одержання лікарям 500 карб. і 100 карб. кватирних місячно, добових при роз'їздах 15 карбованців. В випадку смерти від пошесті премія родині 5.000 карб. Четирі 25% надбавки до основного одержання за кожні 5 літ служби. Вибори кандидатів Губерніяльною санітарною радою. Одержання фельдшерам 200 карб. і 50 карб. кватирних, добових 10 карб., премія 2.000 карб. Бажано знання української мови. Заяви, з найподробнійшими відомостями про попередню службу і з зазначенням друкованих праць просять надсилати у санітарне бюро Губерніяльної Земської управи, м. Кам'янець-Подільський. 3—864—2

Центральне Бюро
передплати на всі українські газети і журнали,
що раніш містилось в помешкан. Центральної Ради, після минулих руїн і розрухів знов роспочало свою діяльність.
Бюро безпосередно зноситься з закордонними українськими часописами, а на місцях по Україні має густу сітку власних агентів.
Прийняті в передплату гроші бюро негайно передає до контор часописів.
Комисових 5%, за бюро відповідає редакція журнала „ШЛЯХ“.
Адреса: Київ, Мар-Благовіщенська, 123 пом. 20 тел. 50-59 ВІДДІЛИ БЮРО В КИЇВІ:
1. Фундуклїївська, 19 Книгарня „Українська Республіка.
2. Хрещатик, 28 Книгарня „КНИГОЗБІРНЯ“
3—0144—

Рідна Вкраїна
Поміж инших держав.
СКЛАВ ЄВГ. ШЕВЧЕНКО.
Серія з 24 діаграмм, показуючих ріжні сторони народнього життя Вкраїни поміж инших держав. Кожна діагр. (см. х 45 см.) на добрім папері. Фарбами. Ціна всеї серії—60 карб., окр діагр.—3 кар. замовл. 1/3 у завдаток.—Перес. замовця. склад у Є. П. Шевче... ...нослав, Ул. Поля... 5—1

Державна творчість.

Стара наша організація державного контролю вже розвалена. Нехай вона була невдала, нехай була надто демократична, нехай принцип виборности як самий принцип одкидається, але те що дається державі замісць неї повинно хоч пристойно виглядати. Нові міністри—ділові люде, знавці, робітники. Але бачимо, що вони не діла і не знання тримаються, а чогось иншого. Коли п. Афанасієв береться організувати державний контроль, то значить, як діловий міністр, він запевне збереже все позитивне од старої організації контроля і вивчивши добре системи державного контролю в инших державах, дасть нам добрі плоди своєї свідомої, ділової, практичної роботи.

Кажуть, що п. Афанасієв великий знавець цих справ. І от після двохмісячної праці, напруживши весь досвід свого довголітнього життя п. Афанасієв виробив проект „Тимчасового Статуту про організацію Державного Контролю“. Не будемо його наводити, бо він відомий. Краще подамо пояснюючу записку до цього геніального й оригінального проекту. Просимо читати уважно:

До 1 розділу.

В ст. 949 і во всіх инших статтях цього статуту слова „Государственный Контролер“ заміняються словами „Державний Контрольор“.

В ст. 950 п. 3 і у всіх инших статтях слова „на Высочайшее утверждение“ заміняються словами „на затвердження Гетьмана Української Держави“. В цім же пункті ст. 950 і в инших статтях слова „должностей Генерал-Контролеров“ заміняються словами „посад Директорів Департаментів“.

До 2 розділу.

В ст. 963 і инших статтях слово „всеподданнейший“ виключається, а слово „Государь Император“ заміняється словами „Гетьман Української Держави“. В ст. 964 і инших статтях слова „Общія Присутствія“ заміняються словами „Контрольна Рада“. В ст. 965 і инших статтях слова „Совѣт Государственнаго Контроля“ заміняються словами „Генеральна Контрольна Рада“, слова „Правительствующій Сенат“ словами „Генеральний Суд“, а слова „Адмиралтейств Совѣта“ словами „Морської Ради“. П. 3 розділа 2 появляється зовсім новим в статутах „Об Учрежденіи Государственнаго Контроля“ „внесення сього пункту викликається необхідністю і доцільністю вияснення усього державного інвентаря, як майна тільки Української Держави, котра буде головною підвалиною її Державного Кредиту.

До 3 розділу.

В ст. 1016 слова „чинам департамента желѣзнодорожной отчетности“ заміняються словами—„чинам контрольного департаменту подорожніх справ“.

До розділу 4.

В ст. 1008 й инших статтях слова „Центральная бухгалтерія Государственнаго Контроля“ заміняються словами „Центральна Бухгалтерія Державного Контролю“ слова в тій статті „завѣдываніе центральной бухгалтеріей Государственнаго Контроля возлагается с Высочайшаго соизволенія на одного из членов Совѣта“ і далі—заміняються словами „центральна бухгалтерія державного контролю є в завідуванні головного бухгалтера центральної бухгалтерії“.

До розділу 5.

В ст. 1007 і инших статтях слова „канцелярія государственнаго контроля“ заміняються словами „канцелярія державного контролю“, а слова „о составленіи всеподданнѣйших отчетов“ заміняються словами „складання справоздань Гетьману про діяльність державного контролю“.

До 8 розділу.

Заведення адміністраційно-дисциплінарного суду при державному контролю являється задоволенням потреби, котра, доспіла в життю українських урядовців. Раніш істнуючий порядок, який залучав і третій пункт 838 ст. III. т. Св. Зак., відкривав дуже великий простір для самоволі начальників установ і ставив урядовців в дуже велику особисту залежність. Через це я признав бажаним і відповідним розумним поняттям про порядок служби і дисципліни заведення такої інструкції, котра цілком безприхильно може судити про такі більш поважні правила що до дисципліни, котрі можуть тягти пониження в посаді або усунення з посади. Треба думати що істнування такої інструкції поведе не тільки до зміцнення дисципліни на розумних підвалинах, але і до підйому моральної незалежности урядовців контролю.

Державний контрольор Афанасьєв.

Окрім останнього абзацу, який являється твором вельми убогим, все, як бачите—чистісенький плагіат з російських законів. Роботи по суті не було, плана роботи абсолютно ніякого, принципів жадних, а просто переписали російські закони поклавши весь свій досвід на деякі заміни: „высочайший“—„п. гетьман“, „общія присутствія“—„контрольна рада і т. п. Відомо, що всі плагіяти обходяться дешевше, ніж оцей, що його два місяці ціле міністерство на чолі з досвідченим і діяльним п. Афанасієвим виробляло. Порахувати тепер всі механично замінені слова і обшалити скільки народові коштує кожне слово творчости п. Афанасієва. Вийде гонорар на велику вагу золота,—якого ще ніхто в світі нікому не платив.

Signis Dei.

Ударив грім жовтоградської революції, та й збудив Україну. Встала вона, в святкове чисте вбрання одягнена, ще на протязі довгих віків безпросвітного гніту, пильно переховувала на самісенькім дні своєї чарівної предківської скрині—свого глибоко-чутливого серця, та вільно вітрами променила лагідно до сусідів своїх: а нуме до творчої праці... Але, сидючи цілі століття на домовині неволі, у котрій приспано було український скривджений люд...

Сусіди ті, введені натиском дійсности, з стану посідачів, до рівня звичайних людей, не можуть помиритися з цим, і марно виблискують на щирому сонці свободи великі слова Переяславського трактату, марно у власних руках ще тримають вони, правда вже добре пошарпаний, забруднений і ганьблений, червоний свій стяг, з гаслом самозначення „вплоть до полнаго отдѣленія“ колись підвладних їм націй; від самих них, і від їхнього стягу, упала вже на нашу землю зловістна, чорна тінь нещирости та зради, і потьмарила ясне світло волі українському народові, поневоленому, з ласки Божої, з тяжких їхніх пут.

Хто ж вони, оті люде, що вигідно їм було сидіти на домовині нашої Батьківщини, споживаючи створене руками та потом кривавим народу українського „добро“ злото-блакитного нашого краю?—ласкавий читач мій певне легко здогадається сам. Є серед них, між иншими, і „наші малороси“, це ті, що ні етично, ні інтелектуально не доросли ще до українського або московського культурного рівня, або ж свій „малоросий“ стан зробили знаряддям певної запашної професії, що носить красномовне ім'я провокації.

І от, усі ці „добродії“, скинуті натиском катастрофичних подій, з віка нашої домовини, де сидючи та гризючись одни з одним вони сяк-так ділили преміж себе наше не своє добро, тепер, коли їм запропоновано поділитися тим добром також і з нами, зразу ж відчули свою солідарність, і міцно стискуючи одни одному руки ґвалтують що сили: ратуйте!

І не дивно мені, бо спонукує їх на те звичайний людський егоїзм, та смуток, по легко здобуваному хабарями та всякими иншими „праздивими шляхами“ людачому та сытому „благоденственному і мирному житію“. А от, коли до їхнього зажерливого хору приєднуються й ті, що зреклися „міра сего“, то стає гидко і страшно і ворушиться в серці якийсь невимовний біль і туга за вогненним пророком правди і науки огортає знесилену душу.

Чорнеча злоба аж до гроба—так навчає нас стара народня наша приказка, і хто був на першому засіданні нинішньої сесії Всеукраїнського Собору, той непохитно і щиро може сказати: аминь.

Коли б не ласка Божа, що сонячним промінням однаково огріває і праведних і грішних, що тішить барвами та пахощами квітів всіх людей, коли б, кажу, не ласка Божа, та не Божий праведний гнів, що карою страшною роспадається над хулителями святої його волі, то може не сила була б жити вже й на світі. Але пилка віра в немарність, навіть тут на землі, визвольної жертви Христової, віра в те, що пізнана правда зрештою таки визволить нас, і горе буде тим, чия правда не переважить правди книжників і фарисеїв, ця віра надає нам нової сили і розкриває нам те, чого не добачають очі „возставших на ни“. Ці люде перейшли вже всі межі земного беззаконня, і милосердний Господь завчасу застерігає їх від дальшого гріха.

Наблизилося українське відродження до землі обітованої, і подібно потокові могутньому вилилося в межи її, скидаючи все з свого шляху,

не загинув народ Ізраїльський не загинемо й ми.

Так нам треба: за нас,
і сили праведних, і сила
Адміністратора Михаїла...

І скільки б не гилесували не лютували б ви на Соборі тихе слово нашої—правди долетить до престолу Всевишнього і подарує нам мир.

Павло Мазюкевич.

Подія Галичини.

У Відні, в парламенті вирішується зараз дуже важне українське питання.—Це есть відірвання східної, української Галичини від Галичини західної, польської; — це есть утворення окремого політичного тіла—Kronenland.

Австрійський кабінет міністрів д-ра Зайдлера стоїть за утворення української коронної землі в Австрії, за повну сепарацію нашої Галичини від поляків—і в цім його ледви чи можна похитнути.

Коли останніми днями делегація польського парламентського клубу звернулася в оцій справі до міністра графа Буріана, то він відповів їй, що це його зовсім не торкається, бо це належить до внутрішніх справ держави.

Тоді польська делегація звернулася до президента кабінету міністрів, д-ра Зайдлера, але не з проханням, а пропозицією, щоб справа поділу Галичини була переведена шляхом плебісциту. Постанова отакого роду питання зовсім зрозуміла з боку поляків. Вся ця справа поділу Галичини насунулася для них несподівано, причім все вирішення її взято з місцевого ґрунту і перенесено до Відня, через що поляки, крім бучі підчас нинішніх засідань в віденськім парламенті, ничогісенько не можуть вдіяти. Приведення ж справи на місце, до Галичини, переведення там плебісциту,—все це вже такого роду справа, в якій польські політики не зовсім нові, в якій вони можуть щось тямити. Бо уся ця операція могла б дістати в руках польських зарядчиків такий самий характер, який надано було поляками виборам до львівського сойму, або віденського парламенту, коли не одна крівава жертва з боку українців надала від польських багнетів.

Австрійський уряд дуже добре зрозумів неможливість перенесення цеї справи до краю і відповідь д-ра Зайдлера польській делегації в дуже влучнім політичнім тоні примусила поляків зректися і тої гадки. Він сказав їм, що така їх думка що до плебісциту зовсім хибна, бо коли була б в Австрії переведена, то могла б послужити прецедентом для инших країн, а через те, не звертаючи уваги ні на що, він в цій справі піде тільки єдиним конституційним шляхом.

Зовсім не будучи задоволені заявами ні гр. Буріана, ні д-ра Зайдлера, польські парламентські кола вдалися до третьої сторони народово-німецької партії, до голови її, д-ра Вальднера, але партія ця може бути другорядним, щоб не сказати третьорядним, чинником в цій справі, і щось допомогти полякам тут не зможе...

„Neue Freie Presse“ в № 19332-ім за 21 червня говорить, що польський клуб дуже хотів би звалити д-ра Зайдлера і його кабінета. Але мені здається, доки що про це дарма й говорити, та подібних гадок й сами поляки, як видко, не висловлюють;—бо певна річ вони цього зараз не в силі зробити,—та і коли політична ситуація не зміниться, то з одною народово-німецькою партією вони на бійку не підуть. Тим більше, що д-р Вальднер ледве чи пішов би в цій ситуації наперекір бажанням національної більшости кабінету д-ра Зайдлера.

Дуже можливо, що поляки в цей мент числять зовсім на друге. Літня сесія Віденського парламенту недовга. Вона повинна

швидко зачинитися. Маючи це на увазі, поляки мабуть хочуть зараз так затягнути оцю справу, щоб вирішення її не вдалося ще до закриття цеї парламентської сесії. А опісля вони можуть надіятися на зміну становища. Зараз кризис справи поділу Галичини дійшов до висого ступіня і через те повинен скоро вияснитися.

В кожнім разі в нинішній день становище українців в цій справі досить добре.

Євг. Перфецький.

Національна сатисфакція.

Щоб карти перемальовувати—це вже большевизм, це вже совітська власть, це погроза революції.

За часів французької революції багато щирих громадян, але невдалих художників робили спроби перемалювати колоду карт, щоб кожний республиканець міг, у карти граючи, тримати перед собою великі ідеї й образи великої революції.

Король—ображає вухо. Дама—панська еміґрантка, валет—кавалер і дворянин. Це все навісне.

А от треба замісць короля та виписати члена трибунала. Валет—сержант національної ґвардії. Дама--маркитантка революційного війська. Туз—у хитрім узорі сплести символи свободи, рівности й братерства.

Нічого з того не вийшло. І республіка досі єсть у Франції, і всетаки король б'є валета, колишнього кандидата в сержанти революційної армії.

Почув я, що Г. Нарбут вже поробив, а якась висока комісія прийняла, рисунки нових українських карт.

Королі—портрети гетьманів: Мазепи, Дорошенка, Хмельницького, Сагайдачного.

Валети—славні лицарі Запоріжжя.

Дами—чужоземні принцеси.

Туз—державний герб.

Такої революції я не хочу.

Щоб М. Василенко потім оправдувався:

— Конешно ж революційний наш уряд. Конешно ж щиро-український. От, карти, наприклад,—ціла українська революція. Чого ж ви ще хочете?

Ні, дякую.

Валет—це хлап, нижник, хвилька. Особа з котрою всі поводяться зневажливо.

Дама—краля. Кожному краля.

Король—король, бардадим.

картярська комісія позбавила можливости грати в карти всіх есерів, с.-самостійників, словом весь „Національно-Державний Союз", а значить і хліборобів-демократів,

Туз обійдеться і без державного герба,—щоб усякий шулер не знущався.

Словом,—не будьте такі страшні революціонери.

Карти—не політика.

А між нами кажучи:

Покиньте тріпати гетьманські обличча по руках усяких полупанків.

Історичні імення повинно оберігати од нещасливої долі в наш час.

А проте, не треба думати, що слова мають якесь особливе значіння.

І слухайте, панове палкі одесяне:

— Ви ж подивіться! Карти, карти будуть українізовані. Це революція. Це акт колосального державного значіння. Це міжнародня політика: там закордонні екзотичні принцеси будуть поруч із чубатими запорожцями. Наш народ має дістати в колоді українських карт всю свою історію з міжнародніми комбінаціями,

В міністерствах.

Заходи міністерства народнього здоровля.

Міністерство народнього здоровля звернулось до міських і земських самоврядувань з проханням подати відомости по питаннях, що торкаються життя фінансового стану організацій охорони здоровля та громадського опікування.

Міністерство зазначує, що в найблизчому часі буде скликано у Київі всеукраїнський з'їзд діячів по громадському опікуванню.

Тепер-же департамент народнього здоровля скликає у негайному порядкові на 10 липня нараду представників земств та міст для обговорення питань народнього здоровля та державного опікування.

Курси українознавства.

Міністерство освіти з 15 липня по 15 серпня одкриває в Полтаві, Катеринославі й Житомірі курси другої черги українознавства для вчителів середніх та вищих початкових шкіл.

З'їзд діячів професійної освіти.

З ініціативи директора департаменту середньої школи міністерства освіти Синявського на перше серпня скликається всеукраїнський з'їзд діячів професійної освіти.

Торговельні школи.

Згідно з постановою ради міністрів торговельні школи України переходять до відома департаменту середньої школи міністерства освіти.

Заклик до вчителів.

В сучасний мент відділом учительських шкіл розробляється окремий законопроект про асигнування коштів на відкриття цілого ряду нових учительських інститутів і семинарій та загально-освітних середніх шкіл на території української держави. Для нових шкіл, які намічено відчиняти з липня біжучого шкільного року, потрібно буде багато нових учительських сил, багато фаховців, які були б добре знайомі і з педагогичним ділом взагалі і з українською мовою та її методикою з'окрема.

Але учительський відділ має надію, що організоване українське учительство піде назустріч міністерству в цій справі і що всі зазначені вище школи зразу же будуть забезпечені учительськими силами. Звертаючись з гарячим закликом до всього українського учительства, відділ учительських шкіл просить всіх бажаючих зайняти посади в намічених до відкриття школах, подавати свої прохання зо всіма потрібними документами до учительського відділу.

Закупочні бюро України.

У міністерстві торгу ведуться роботи по організації сітки закупочних бюро України. Намічено утворення бюро: закупочних залізної руди, химіко-технічних, химіко-фармацевтичних товарів, сільсько-господарських машин та нафти.

У роботах візьмуть участь представники міністерств: торгу, продовольчих справ, а також представники великих споживчих організацій та промислових підприємств.

Крім того міністерство торгу виробляє законопроект про організацію закупки паперу за закордоном для потреб України.

Становище українців у Батумі й у Туреччині.

Міністерство закордонних справ відвідав вчора, проїхавши через Туреччину, комісар українського правительства в батумському районі, делегат батумської української ради. По словам комісара, становище українців у Батумі дуже тяжке: немає роботи, ані грошей. Українська громада має до 2 тисяч людей і зогляду на те було б бажаним призначити в Батумі консула, котрий захищав би інтереси українських громадян.

Що торкається Туреччини, то в ній живе значне число українців. Турки гарно ставляться до українців, але дорожнеча, що панує у Туреччині незвичайно утруднює життя українських громадян, багато з яких бажають повернутись на Україну. У всіх питаннях, що торкаються інтересів батумських українців, комісар розмовлятиме з представниками правительства.

Закон проти спекуляції з валютою.

(Розмова з п. Лерхе).

Вчора директор кредитової канцелярії м-ва фінансів г. Лерхе приймав співробітників київських газет і в розмові з ними давав пояснення з приводу закона про обмеження спекуляції з закордонною валютою.

Закон цей був одноголосно прийнятий на засіданні ради міністрів 22 червня і забороняє всякі гандлі по купівлі—продажу чужоземних грошевих знаків на суму більшу 1.000 карб. поза місцями, вказаними м-вом фінансів, караючи винних у спекуляції грошевими знаками крім конфіскації грошей, котрими спекулювали, тюрмою на строк від 5 міс. до 1 р. 4 міс.і штрафом від 100 до 10.000 кар

— Зараз,—сказав п. Лерхе,—спекуляція грошевими знаками на Україні поширилася до грандіозних розмірів. У цій спекуляції бере участь і Великоросія, куди в значній кількости принаймні до останнього часу вивозилися германські марки й австрійські корони, які купляли на Україні в обмін на російські рублі. Збільшенню спекуляції і зв'язаному з нею хитанню курса рубля і карбованця сприяли також чутки про девальвацію російського рубля, яка має бути незабаром, про те, що курс рубля впав до 5—6 коп., що, напр., в Польщі російського рубля не беруть і ин. Всю цю гру вели головним чином спекулянти—професіонали, і саме їх новий закон має на увазі. Ми не повинні забувати, що в Германії і взагалі у всіх країнах, які ведуть війну, всі валютні гандлі безумовно законом забороняються.

В Германії, напр., за спекуляцію грошевими знаками встановлена така сувора кара, як каторга. Одначе нове виданний закон не позбавляє права, наданого по особливій згоді германської та австрійської владі, платити людности марками й кронами за куплені їми у людности речі. Широкий загал, що не займається спекуляцією, як професією від видання нового закону ніякої шкоди не матиме і завжди зможе обміняти свої грошеві знаки в банках і банкирських конторах по істнуючому курсу і на законній основі.

Суд у кожнім окремім випадку розбіратиметься чи даний гандель спекулятивний чи ні, причому закон головним чином має на увазі велику спекуляцію.

Д. Лерхе повідомив також, що цими днями державний банк одкриває операції по купівлі валюти в як найширших розмірах.

Інтересно також зазначити відношення п. Лерхе до державної української мови. Приймаючи співробітників п. Лерхе звернувся до них з такою приблизно предмовою:

Я извиняюсь, г.г., что не говорю съ вами на „мовѣ", но во первыхъ большинство представленныхъ здѣсь газетъ—русскія, а во-вторыхъ я буду говорить по-русски во избѣжаніе путаницы въ финансовой терминологіи.

У Київі.

Дебют Марусі Ніпіфорової у Київі. Позавчора в центрі міста затримано невідому жінку у військовому убранні, при якій знайдено документи на імя офіцера Сергія Рафальського. При затриманій опізнано відому анархістку, що керувала озброєними ватагами й пограбувала низку міст, Марусю Ніпіфорову.

Звістка про вбивство Миколи. Вбивство большевиками в Катеринбурзі імператора Миколи другого, згідно з одержаною у Київі радіотелеграмою підтверджається.

Призначення консула в Харбин. Цими днями міністерство закордонних справ призначило голову окружної Манчжурської української ради П. Твердовського на посаду тимчасово виконуючого обов'язки українського консула в Харбині. Незабаром д. Твердовський має виїхати в Харбин на місце нової служби.

Звенигородська делегація. До Київа прибула делегація звенигородського місцевого самоврядування на чолі зо звенигородським міським головою для докладу п. гетьману в справі про регулювання постачання харчу німецькому війську, яке стоїть у Звенигородці. Також із Звенигородки приїхав син убитого там старости Машкра для докладу про події у Звенигородці.

Гетьман на річних бігах. Позавчора гетьман всієї України відвідав Яхт-клуб, де був присутній на річних перегонах, після котрих гетьмана запрошено на сніданок в Яхт-клубі З гетьманом був відпоручник німецького правительства при гетьмані граф Альвенслебен, товариш міністра закордонних справ Палтов та урядовці гетьманського штабу. Підчас пробування гетьмана в Яхт-клубі туди приїхав головнокомандуючий німецьким військом східнього фронту генералфельдмаршал фон Ейхгорн в супроводі чинів свого штабу.

Болгарський посол у гетьмана. Вчора представився гетьманові всієї України болгарський посол професор Шишманов, який висловив гетьманові спочуття болгарського правительства з приводу катастрофи яка спіткала київську людність на Звіринці.

Стан засів в на Київщині. У київський Губземуправі складено збірку даних з 12 повітів губернії про стан засівів.

Згідно з повідомленням земських кореспондентів, на поміщицьких полях 31% гарний стан, 59% середній, 10% кепський; пшениця 34—гарний, 59—середній, 13—кепський, овес—12 гарний, 34—середній, 54—кепський, ячмінь—10 гарний, 31—середній, 57—кепський, селянські засіви мають такий вигляд: жито 43 гарний, 40 середній; 17 кепський; пшениця 45 гарний, 35—середній, 20 кепський; ячмінь 9 гарний, 23 середній, 68 кепський; Овес 9 гарний, 28 середній, 63 кепський.

Мануфактура за хліб. У порозумінню з головноуповноваженим по ліквідації організацій та установ військового часу мазантажено й одправлено зі складів всеросійського земського союзу до Мелітополю, Полтави та Катеринослава чотири вагони одежі та білизни для розпилати з людністю натурою за відданий хлібовому бюро хліб. Одпуск річей намічено переводити так: кожна особа, що подасть квитанцію державного хлібового бюро про здачу хліба, має право придбати одежу та білизну на суму рівну одній десятій ціни відданого хліба. Такі заходи з одного боку будуть служити заохочуванням, з другого дадуть можливість людности придбати по доступних цінах потрібне убрання.

Боротьба зо спекуляцією. Сьогодня під проводом державного секретаря відбудеться перше засідання комісії по боротьбі з спекуляцією на Україні.

Грузи з Великоросії Торговельно-економічна комісія при м-ві торгу і промисловости доводить до загального відома, що при ній утворена комісія для розгляду заяв про грузи, що загрузли у Великоросії, а також тих, що йдуть на Україну транзітом крізь Великоросію. Всіх заінтересованих прохають звертатися в м-во торгу і промисловости (Столипинська 55-б).

Вісти з Бобруйська. У Київі одержано відомости, що вся адміністративна влада в Бобруйську перейшла до рук німецької влади.

Демобілізація першого польського корпуса йде далі. Салдатів пускають додому. Офіцерам лишають зброю.

Одступання Семенова. У Київі одержано вістку з Шанхаю, що військо Семенова мусіло одступити в Монголію, бо йому зрадили 3.000 козаків, перейшевши до ворожого табору.

Наступання чехо-словаків. У Київі одержано радіограму з повідомленням, що після захоплення Томська чехо-словацьке військо наступає на Тобольськ. Цю звістку одержано з Москви.

Совітська мобілізація в Сибіру. За підписом народнього комісара Юренева розіслана циркулярна військова телеграма, в якій зазначено, що згідно з декретом народніх комісарів, приписується перевести до виконання постанову про призов. Йтимуть на призов усі робітники і селяне, котрі не експлуатують чужої праці, що народилися в р.р. 1893, 1894, 1895, 1896 і 1897, і постійно або тимчасово проживають по таких губерніях і областях: Симбірська, Уфимська, Катеринбурська, Тобольська, Томська, Тургайська, Семипалатинська і території сибірського й оренбургського козачого війська.

В телеграмі переказуються усі повіти, в яких має бути переведена мобілізація. Приняті на військову службу повинні служити 6 місяців.

Нова пожежа на старому пожарищі. На перший день зелених свят пізно увечері знову виникла пожежа на розі Набережної і Нижнього Вала. Зайнявся склад махорки на фабриці Спіліоті, який залишився під час великої недавньої пожежі.

Виявилося, що якісь злодії хотіли вкрасти сирт, котрий занявся і вибухнув.

Крім склада Спиліоті згорів також сусідній будинок.

В Бесарабії. Люде, що цими днями приїхали з Бесарабії, переказують, що кишиневська міська дума на останньому своєму засіданні під проводом міського голови д. Шмідта одноголосно протестувала проти ганебних насильств, які чинять у Бесарабії румини. На другий же день румини розігнали думу.

В Бесарабії румини поводяться не краще, як большевики поводилися у Київі: що дня розстріли, грабунки, знущання... Вивезли в Румунію весь хліб, крам, усі товари. Людність мусить годуватись кукурузяним хлібом замісць пшеничного.

Наказ коменданта м. Київа. Комендант Київа в приказі зазначує, що по вулицях міста ходить багато людей у військовій формі, які не мають жадного відношення до корпорації бувших військових і наказує комендантському догляді затримувати всіх, що носять військову форму та не мають посвідчення про належність до корпорації военнослужащих.

Виїзд комісії. Вчора виїхала до Відня залізнична комісія для урегульовання питання про погодження залізничого руху України з західними державами.

Згинув дреднаут. У Київі німецька влада одержала телеграму головнокомандуючого германським військом у Криму генерала Коша про те, що до Феодосії прибуло 30 чоловіка офіцерів команди з дреднаута „Свободная Россія", які повідомили, що дреднаут, вийшовши з Новоросійську в напрямі на Севастопіль був втоплений коло Новоріїська миноносцем „Керчь". Не одержано відомостей, чи у дреднаут була пущена мина чи були повідкривані кінгстони для того, щоб потопити.

Дреднаут „Воля". Морське м-во повідомляє, що 19-го червня в Севастополь прибув з Новоросійська дреднаут „Воля" і 6 миноносців (4 нового типу і 2 старого). Гадають, що кораблі будуть розброєні згідно з берестейським договором; і на них лишиться невеличка команда для догляду за механизмами.

III Збори слухачів. 21-го червня відбулись III збори слухачів усіх типів курсів, які влаштувало міністерство освіти (лекторських, учителів середніх, вищих початкових та учителів шкіл вищих—Кадетський корпус) з приводу питання про посилку делегації до гетьмана. Палкі суперечки на перших двох зборах не кінчились ніякою конкретною постановою. Останні збори були досить малолюдні: з тисячі слухачів присутніх було коло 406. За посилку делегації до гетьмана голосувало 186, проти—115. Утрималось 5. Частина вчителів (що голосувала проти) залишила залю зборів.

Сьогодняшні вибухи. Сьогодня, в середу 26 червня після обіда за 10 кілометрів (10 верстов) від Київа буде зроблено 6—7 вибухів великої сили. Вибухі ці будуть зроблені для того, щоб попередити самозапалення деяких вибухових речей, котрі почали були вже разкладатися. Нас просять довести це до відома мешканців Київа і попередити їх, що від цих вибухів жадної небезпеки для Київа нема.

Вісти з краю.

= **Преса за твердої влади.** Харьківський губерн. староста Залеський закрив газету „Наш Юг". Причина неблагонадійний фельєтон. Журнал „Гвоздь" за карікатури проти німецької влади оштрафовано на 3000 карбованців.

Редактор „Екатер. Мисли" досі еще в тюрмі.

= **В Звенигородці все заспокоїлося.** На станції порядок.

Ке

= Напад. По дорозі до Вінниці ограбовано управляющого маєтком Раллі—Івановського на 1500 карб.

= Де український хліб? Від часу як румини заволоділи Бесарабією—до теперішньої хвилі — вивезли 12.000.000 пудів хліба.

= На якій мові видавати газ. „Народнє Життя“. Катеринославська губерн. управа подає результати анкети, на якій мові краще і зрозуміліще видавати земську газ. „Народнє Життя“. До 20 червня—виключно на рідній українській мові—губ. управа одержала 1079 голосів від читачів і 44—від громадських інституцій. На українській і російській від 4 читачів і громадських інституцій, а на російській мові від 3 читачів.

= Вбивства. В с. Марьянівці (Голта) убито купця С. Гольденберга його дружину, дочку й сина зарізано.

= Формування російської армії на Україні.

= На Полтавщині. В філібердянській волості ограбовано й поранено Н. Нарізного. В кобеляцькому і роменському пов.—пожежі. В костянтиноградському пов. убито хуторянина. В золотоношському—убито і ограбовано поміщика. В инших повітах життя йде досить нормально. Поміщикам звертають забране майно.

= Зводять рахунки. В аканіївському і елисаветському повітах поміщики зводять рахунки з земельними комітетами. Не зважаючи на великий неврожай в тих повітах, поміщики хотять по 30—50 карбованців аренди. В березанські волості по 50 карб. за десятину.

ТЕЛЕГРАМИ.

Німецьке офіціяльне повідомлення.

23 червня.

Західний фронт: фронт баварського наслідника Рупрехта: по обох берегах Соми провадилась жвава діяльність супротивника. Нічний напад англійців коло Морлянкура між ріками Анкр-Сома розбився об наш вогонь.

Фронт німецкого наслідника: На південний схід від Мері відбито французькі часткові напади. На південний захід від Реймсу підчас недовгого піхотного бою з італійцями ми захопили 36 бранців. Підпоручик Левенгардт одержав 28 повітряну перемогу. (УТА)

Французьке офіціяльне повідомлення.

24-го червня.

Частинна операція дала французам змогу зміцнити свої позиції на північ від Ле-Пор, при чому взято 170 полонених й відбито германську контратаку. Жвавий гарматній вогонь між Ен та Марною. (УТА).

Учительський з'їзд про Акермана.

(Од власн. кореспн.)

Протест українського парламентського клубу.

БЕРЛІН, 23. З Відня повідомляють: президіум українського клубу заявив міністрові президентові рішучий протест проти діяльности міністра Галичини д-ра Твардовського, зазначаючи, що Твардовський веде переговори з австрійськими політичними діячами, з метою скасування мирного договору Австрії з Україною, в інтересах Польщі, котра поривається до анексій українських земель та до приєднання єдиної неподільної Галичини до Польщи. З приводу цього українські парламентські представники вимагають рішучої відповіді міністра-президента, чи згоджується він покласти край діяльности Твардовського. Міністр-президент приняв протест до відомости. (УТА)

Арешт українських представників.

ОДЕСА, 23. З Акерману повідомляють про арешт і висилку представників української держави. В Акерман прибули з Київа полковник Черепанов, призначений повітовим старостою акерманського повіту, підпоручик Заблоцький, його помішник. Обидва вони, крім бумаг міністерства внутрішніш, мали посвідчення од австро-угорського вищого командування Одеси, в яких предписувалось австрійській военній владі давати їм законну допомогу й не робити перешкод. Людність Акерману, довідавшись про мету приїзду, радісно їх зустріла до 20-го червня вони завітали голови румунської залоги Акерману, заявили про свою місію. Той одповів, що йому ні чого невідоме про передачу акерманського повіту Україні і що він телеграфно запитає румунське правительство. Вночі на 21 в кватиру Черепанова, Заблоцького заявилось два румунських офіцера, два салдати, об'явили їх з наказу вищої румунської влади заарештованими, діставили на акерманський вокзал, звідки раніщим поїздом вивезли на теріторію Херсонщини. Черепанов, Заблоцький знаходяться в Овідіополі, звідки післали міністрові внутрішних докладне телеграфне донесення. УТА).

Чим поляки невдоволені.

ВІДЕНЬ, 23. Польський клуб приняв обширну постанову проти уряду в якій вказує, що Зайдлер не має довірря у людности, не міг добре полагодити житьових потреб краю при вирішенні продовольчого питання і, поставив край під погрозою голоду; вказується також, що Зайдлер не дотримав обіцянок небіжчика Франца Іосифа відносно Галичини і провадить політику розділу Галичини на дві частини, що порушує також формальні обіцянки цісаря Карла та справжні господарчі інтереси краю. Наприкінці клуб висловив Зайдлеру недовірря. (УТА).

Взаємовідносини України з Кубанню.

РОСТОВ НАД ДОНОМ, 23. Прибула кубанська делегація на чолі з головою кубанського уряду Бичом. Ця делегація разом з тою, що повернулась із Київа кубанською делегацією розробляє проект взаємовідносин України до Кубані по військових економичних справах, по скінченні нарад виїздить до Київа. Німецька комендатура повідомляє, що большевики, які стоять у Батайському районі, прислали до німецького командування парламентарів з запитом, чи не можна б вступити в мирові переговори. Їм відповіли, переговори можливі тільки уповноваженими представниками совітського уряду. (УТА).

Німці на Дону.

РОСТОВ НАД ДОНОМ, 23 Донське правительство по порозумінню з німецьким командуванням установило, що німецьке військо платить за продукти, які купує на Дону готівкою російськими або донськими грішми рахуючи 75 копійок за марку. (УТА).

Збільшення думи соціялістами.

МИКОЛАЇВ, 22. У закритому двохгодинному засіданні думи обмірковували проект збільшення думи гласними соціялістами. Проекта відкинули. (УТА).

Заборона вивозу з Дону.

РОСТОВ-над-ДОНОМ, 24. В Новочеркаську, згідно наказа донського отамана, всі запаси вугля на рудниках металів, заводах, а також будуче вироблювання вугля всевеликого війська донського переходить в роспорядження донського уряду. Відправка вугілля, металів можлива лиш з дозволу відділу торговлі й промисловости. Заборонено вивіз по за межі війська донського всякого товару: ремеию, краму, галантерії, лою, олії, масла, олінафту, бензини, нафти, тютюну, тютюнових виробів та паперу ріжномаїтного без особливого кожен раз дозволу відділа торговопромисловости. (УТА)

Большевиків розбито.

РОСТОВ над ДОНОМ, 23. Останніми днями операції козацьких частин в боротьбі з большевиками мали значні успіхи. Червоногвардійців розбито в Котельниковському напрямі. Взято кілька сотень бранців, дві гармати, сім самострілів та десять тисяч набоїв. Після поражки очистили лівий беріг Дону на протязі ста верстов. У хоперському напрямі притьмом розбито большевиків. У районі станції Урюпинська вони втратили кілька гармат, самострілів, великі запаси військової виправи та більш тисячі вбитими. (УТА)

Українські курси.

КРЕМЕНЧУК, 23. Земське зібраниня обрало коаліційну повітову управу. Головою обрано голову спілки хліборобів Афанасьева, асигновано 65000 на відкриття курсів українських учителів, земських служащих у земстві українізувати школи обов'язково з початку шкільного року. (УТА)

Нема коштів.

КРЕМЕНЧУК, 23. Міське самоврядування почуває велику грошову скруту. Припинилось поступання податків. Платню служащим за май виплачено 75 процентів, за червень—нема коштів. Організовано комісію згоди з домовласниками про оплату частини оціночного збору. (УТА)

ОДЕСА, 23. Оголошено регістрацію підданців антанти, що проживають в Одесі. Переміна місця мешкання без дозволу української влади та австро-угорського губернатора не дозволяється. Хто ухилиться од регістрації буде інтернований. (УТА)

Одеса—Москва.

ОДЕСА, 23. На одеському телеграфі почалась підготовча робота для відновлення телеграфних зносин з Москвою та Петроградом. (УТА)

Нема хліба.

ОДЕСА, 23. Скрута на хліб не скінчилась. Пуд кенського борошна сто карб. (УТА)

Градоначальство.

МИКОЛАЇВ, 22. Виїхав до Київа український комісар Шатоха, передавши посаду урядовцеві осібних доручень, бувшому в. о. містголови соціялістичної думи Какізову, для вияснення питання про призначення в Миколаїві градоначальника, відношення цензової думи, та функціонування робітничих організацій у зв'язку з відкриттям заводів. (УТА).

Град.

ОДЕСА, 23. Особи, що прибули в Бесарабію, переказують, між станціями Унгені, Пирлиця, випав нечувано великий град. Побило не тільки птицю, а велику худобу. Посіви знищено. (УТА).

Харчова скрута.

ОДЕСА, 23. В Кишіневі та инших місцях Бесарабії велика харчова скрута. Продовольчі органи безсилі боротися, бо при в'їзді до міста румини поставили варти й реквизують привезені селянами вироби а а потім негайно одправляють у Румунію, навіть не видають реквізіційних квітанцій. Привіз припиняється, містам загрожує справжній голод. (УТА).

Трагедія чорноморського флоту.

ОДЕСА, 23. По одержаним у Севастополі відомостям, трагедія чорноморського флоту наближається до кінця. На морі відбуваються рішучі події, котрі ліквідують останні змагання большевизму в південній Україні. Перелом настрою большевицьких команд призвів до того, що флот 20 червня розколовся: частина кораблів: дредноут „Воля“, чотирі нефтяних міноносці, два вугільних, посильний корабель „Імператор Траян“ визнали надалі боротьбу безнадійною, вийшли з Новоросійська на Севастопіль. Нині вони стоять у Севастопольському рейді під андріївським прапором. Команди звозяться на беріг. Друга частина флоту, що зосталася в Новоросійську, не згоджувалась на капітуляцію. Совіт комісарів вирішив потопити кораблі. Найбільший дредноут „Свободная Россія“, міноноски „Пронзительный“, „Звонкій“ і кілька дрібних кораблів було виведено на буксірі до Добського маяка коло входу в Новоросійськ. Команд на них не було. Міноноска „Керчь“ почала залпами розстрілювати кораблі. Дредноут потоплено першим, за ним другі. На прибувших у Севастопіль кораблях адмірала Сабліна нема. Доля його невідома. (УТА).

„З формальних причин“.

ЧЕРНІГІВ, 22. Губернський староста з формальних причин опротестував постанови губерських земських зборів про призначення коштів в 50.000 карбованців на організацію в Чернігові народнього університету імені Коцюбинського, 15.000 на видання творів Шевченка, 50.000 на видання щоденної газети, 150.000 на допомогу повітовим земствам для влаштовання курсів українознавства, 3.000 на портрет Шевченка і 1.000 на школу імені Шевченка в Кирилівці. (УТА).

Смерть Федоровського.

ЄЛИСАВЕТ, 23. На Зелені Свята помер відомий український діяч генерал Федоровський, котрий організував перші вистави українських аматорів, де почали грати Кропивницький, Карпенко-Карий та инші. Він утворив товариство грамотности та ремісничо-грамотну школу, що досі істнують. (УТА).

З'їзд міст та земств півдня України.

ОДЕСА, 23. Закрився з'їзд представників земств і міст південної України, котрий виніс резолюцію про потребу одстаювати загальне виборче право. (УТА).

Відозва Мустафіна.

ОДЕСА, 23. Городничий Мустафін звернувся до людности з відозвою, в котрій каже, що колишні союзники Росії з безкраїнім легкодумством гонять на смерть тисячі людей, за свою безнадійму справу. Так, під проводом англійців, большевики зробили відомий десант у Таганрозі, за що заплатили життям. Тепер несвідомі агенти ворогуючих держав підбурюють селян південної Київщини та північної Херсонщини. Городничий закликає не слухати агітаторів і, видавати їх владі (УТА).

Заводи Наваль—Русуд.

МИКОЛАЇВ, 22. По змові з кореспондентом УТА головний управляющий заводами Наваль і Русуд з приводу надзвичайно інтересного не тільки для Миколаїва, а далеко й за його межами, питання про відкриття заводів сказав, переговори з німецьким командуванням, заводською адміністрацією та німецьким правительством ведуться давно. Заводи підуть не коштами фірми Флос Блюм. Засоби дасть німецьке правительство, яке, здаючи справоздання перед рейхстагом, примушено вести контроль виданими коштами. Хоча розпочались переговори посланого в Петроград відпоручника, командування з метою осягнення порозуміння з правлінням заводів, рішило командування, не очікуючи кінця, відкрити заводи, щоб дати роботу хоча б частині безробітніх. В лішому разі буде принято 3000 робітників, для якої кількости потрібно щодня 6000 пудів вугля. Вугля гадають підвезти з донецького басейну, в крайньому разі з німеччини та Австрії; наймятимуть фаховців. Можлива фільтрація, бо заводи підуть коштами Німеччини. Руські робітники не дістануть жадної переваги перед німецькими. Робітничий день визначається 9 з половиною годин. В першу чергу візьмуться за направу вагонів, пароплавів, будування малих комерційних пароплавів, перебудову десантних, пристосування плавання по ріках, будування мілкого кабатажу. Можливо, руська адміністрація зістанеться на чолі заводів. (УТА).

МИКОЛАЇВ, 24. Німецькі власти опублікували порядок праці на заводах Наваль-Руссуд, в якому говориться:

Щоб запобігти заколотові та сумніваи об'являється, що управління заводами находитиметься в руках виключно місцевих інженерів, служачих та комерсантів в порозумінні з представниками фірми Фльос-Блюм у Гамбурзі, але ми в жадному разі не можемо допустити, щоби робітники в формі окремих робітничих совітів або заводських комітетів мали вплив на діяльність заводів, управління, або хід роботи.

При порушеннях устава заводу або в инших випадках будуть робітники негайно увільнені без сьомидневної виплати.

Робітничий день десять з половиною годин, з одногодинною перервою на обід, недільним та святочним одпочинком. Особливо пильні наряди повинні виконуватись. Заробітня платня плюс 10 відсотків на дорожнечу од пяти до двадцяти карбованців. Губернатор установляє тверді ціни на предмети першої потреби. Спритні та пильні робітники можуть збільшити заробіток зробленою роботою.

Вимагається справного та ретельного виконання розпоряджень начальників майстрів. За пянство, куріння, гру в карти, грозить негайне увільнення. При вході та виході має робітник на перший заклик віддавати до оглянення свій клунок слухатись жадання особистого оглянення, підчас праці та її скінчення.

На території заводу забороняються віча. Забороняється організувати комісії в справі заробітку.

Утворено мирові камери, щоб дати робітникам спромогу виявляти справедливі жадання та скарги. Кожний цех обірає двох представників, яким правління охоче дасть спромогу переговорів з заводоуправлінням або уповноваженим. Перешкоди або завади тим, що бажають працювати з боку инакше думаючих товаришів або агітаторів гостро каратимуться.

Страйк забороняється безумовно. Бунтарі каратимуться, а заводи будуть цілком закриті. (УТА).

Позив на 4 мілійони.

МИКОЛАЇВ, 22. Приїхав представник румунського уряду, який поставив управі вимогу повернути або заплатити товари та продукти, яких забрала продовольча управа з роспорядження бувшої міст-управи Миколаївського базісного складу румунського правительства. Було забрано без відома Румунії нібито на схоронок зогляду наближення німців, підчас повстання в березні місяці. Частина майна згоріла, частина загадково зникла, частину продано людності. З огляду на те, що в подібному випадкові міст-управа повернула втрати російському правительству, Румунія сподівається повернення. Управа відмовилась заплатити. Румунія хоче подати позив на чотирі мілійони. Хлібне бюро, одержавши сріблі німецькі гроші, постановило, щоб витягнути хліб із сел, платити десять відсотків вартости хліба сріблом, по курсу 15 копійок за марку, двадцять відсотків крамом, білизною та цукром; решту кількости кредитками. В разі коли цей винятковий спосіб не дасть хліба, бюро приступить до реквізіції на селах, при тому з штрафною знижкою нормальної ціни на половину. (УТА).

Ярмарок.

ГОМЕЛЬ, 23. На зелені свята одкрився роковий ярмарок, де досить жваво торгують кіньми, переважно селянськими та, недорогими сортами хутрів. Зроблено облаву на злодіїв, затримано біля ста душ. (УТА)

Український театр.

ГОМЕЛЬ, 23. Відкрився український театр у тимчасовому помешканню. (УТА).

Вироб горілки.

СУМИ, 24. В Сумському повіті розпочнеться вироб горілки не раміш осени через брак палива, та запасів меляси; розпочали ремонт машин і будинків. (УТА)

Арешт.

СУМИ, 24. Арештовано в Харькові бувшого голову сумського совіту Павлюченка. (УТА).

„Просвіта“.

КРЕМЕНЧУК, 24. У повіті встановлюється твердий лад, сільсько-господарчі роботи йдуть нормально. З метою культурної освіти має клопотатись „Просвіта“ перед думою про передачу народньої авдиторії для влаштування українських курсів, лекцій та вистав. (УТА).

Вісти з Кременчука.

КРЕМЕНЧУК, 25. Людність Градинська—Глобино розброєно; пограбоване майно повертається власникам; настрій у повіті спокійний.

„Просвітою“ організовано низку курсів української мови для урядовців ріжних інституцій. З огляду на дорожнечу палива робітників, та великі збитки водопроводу дума підвищила плату 50 копійок за сто ведер до 150 копійок. (УТА)

Закуповочне т-во.

МИКОЛАЇВ, 22. В Миколаїві відкрився відділ берлінського державного центрального закуповочного товариства. В розмові з кореспондентом УТА повідомив завідуючий, що відділ відкрито для регулярного розпределення товарів на Україні, які прибувають до Миколаїва з центральних держав. На протязі двох місяців перевезено через Миколаїв з Констанци морем та залізницею на Україну сім мілійонів пудів товарів. Центральне закуповочне бюро доставило на Україну починаючи з голок аж до великих молотилок, локомобілів, залізні вироби, залізничні інструменти та инше. Бюро продає виключно сільським міським кооперативам, окремим сільським споживачам, пильно наглядаючи, щоб товари не використовувались для спекуляції. Вартість товарів кладеться тільки фрахт, видатки по бюро. Бюро приймає замовлення й розсилає товар по всій Україні. З огляду на увільнення району Крима од большевиків, почали туди посилати товари. На пи-

тання про становище промисловости в Німеччині, можливість постачання Україні инших товарів, одержано відповідь, що по скінченню війни доставить Німеччина в необмеженій кількости предмети метальової посудної промисловости та галантереї. У звязку з відкриттям заводів, встановленням зарібкових норм, німецьке губернаторство має повести боротьбу з спекуляцією. (УТА)

Джерело донського уряду.

НОВОЧЕРКАСЬК, 23. В Новочеркаську з'їзд гірничих промисловців ухвалив резолюцію протесту проти можливого відокремлення од території війська донського,—таганрогської округи, вказуючи, що без нього донський уряд позбувається головнішого джерела засобів. Уся країна втрачає економичну незалежність. З'їзд гірничих промисловців висловлює надію, що уряд вживе заходів для охорони й недоторканости території. (УТА)

Буря.

НЕМИРІВ, 22. Вчора вночі счинилась тут на околицях страшенна буря й злива та град завбільшки в яйце. Пошкоджені хліб, городи, сади, вибито багато вікон; немає шкла. (УТА)

Курси українознавства.

ХЕРСОН, 22. Повітове земство відкрило курси українознавства для учителів початкових шкіл. (УТА)

Дума.

КРЕМЕНЧУК, 23. Дума виробила новий склад коаліційної управи. Членами три безпартійних, чотирі соціялісти, головою член правління взаємного кредиту Бромберг. (УТА)

На селах.

ХЕРСОН, 21. В елисаветському повіті селяне звертають поміщикам награбоване майно. Життя входить у свої береги. В силі Панчево, елисаветського повіту, арештували селяне привідців безладдя, трьох розстріляно. (УТА)

Намістник білоруського с-ату.

ГОМЕЛЬ, 23. В місті викликає здивування надрукована в газеті „Білоруське Ехо" звістка про призначення Кецецького намістником білоруського секретаріату частини Гомельщини. (УТА)

Спека наробила.

ГОМЕЛЬ, 23. Ветківська волосна земуправа повідомляє повітову, що в селі Тарасівці знищили спеки, нічні холоди більш 60 десятин озимих та яревих засівів. (УТА)

Посуха.

ТАГАНРОГ, 23. В таганрогській окрузі небувала посуха, яка дуже шкодить врожаю. (УТА)

Неясність приналежности.

ТАГАНРОГ, 23. Відбулась нарада в міській думі в справі питання про владу в місті, з огляду на неясність приналежности міста до Дону, чи до України.

За порадою німецького коменданта, тимчасова влада в місті належить по військових справах комендантові по громадських справах—міській думі. (УТА).

Зміни в червоній гвардії.

РОСТОВ НАД ДОНОМ, 22. В останній сводці донського штабу зазначується, що в організації управління червоної гвардії проведено великі зміни. Наприклад дісципліна підтримується карами на тіло. Право виборів начальників скасовано. Командуючих призначають, їх накази належить безумовно виконувати. За тяжкі військові переступи карають на смерть. Арештовано бувшого харківського комісара юстиції, після комісара ростовської червоної гвардії, який жив з фальшивим пашпортом, редактора „Извѣстій Ростовскаго Совдепа" Віктора Філова замкнено у в'язницю. (УТА).

Труси в Гомелі.

ГОМЕЛЬ, 22. Згідно роспорядженню повітового старости буде зроблено труси з метою знайти сховані продовольчі запаси. Міський продовольчий комітет радить особам, що переховують запаси, здати їх продовольчому комітові, щоб уникнути відповідальности. (УТА).

Відкриття сейму.

ВАРШАВА, 23. 22 червня відбулось урочисте відкриття польського державного сейму.

Архієпископ Каковський відкрив засідання сейму, передавши князю Любомирському відчитати тронну промову.

Любомирський перш всього зазначує велике значіння відкриття польського сейму,—головного фактора утворення польського політичного організму. Помічаючи недосконалости, які властиві надзвичайним переходовим воєнним обставинам, не перешкоджать тому, щоб голос сейму почули і допомогли збудованню польської державности.

Переходячи до дійової роботи, Любомирський висловлює програму: Проект виборчого та військового законів, фінансів та адміністраційного самоврядування Польщі.

Треба звернути особливо увагу на економичне та соціяльне законодавство, охорону народнього здоровля, опікування вбогими, що повинно ввести в межі порядку соціяльне та національне життя Польщі.

Наприкінці регент висловлює надію, що народ йде з сеймом та урядом шляхом творчої роботи до збудування незалежної Польщі. Регентство вважає потрібним принести подяку монархам—будівничим Польщі. (УТА).

Новий болгарський кабінет

СОФІЯ, 23. Болгарська телеграфне агентство повідомляє про склад нового кабінету: міністр-президент та міністр закордонних справ—Малінов, внутрішних—Танев, фінансів—Ліпачев, народньої освіти — Кострірков, судових—професор Данаїв, земельних—Медяров, громадських робіт—Муханов, шляхів—професор Молов. Більшість членів кабінету наліжить до демократичної партії, Кострірков та Ліпачев до партії Родева. Міністр військових справ займав досі пост головнокомандуючого четвертою армією. Танев, Ліпачев, Муханов і Молов були вже членами першого кабінету Малінова в 1908—1911 роках. (УТА).

Розстріл.

ЄЛИСАВЕТ, 23. У селі Ледківці при обеззброєнні населення розстріляно большевика Настрасенко і взято 100 винтовок. (УТА).

Держави згоди й Ісландія.

КОПЕНГАГА, 24. На домагання держав згоди Ісландія згодилась видати всі вовняні вироби, включаючи все продане шведським та датським купцям. У Данії й Швеції з цього приводу надзвичайне незадоволення. Преса енергійно протестує. (УТА).

Таганрогська управа.

ТАГАНРОГ, 23. 22 липня міська дума постановила всю владу в перехідний час до вияснення приналежности Таганрогу до України, чи до Дону,—оддати управі, і обрати додатково членів управи. (УТА).

Делегати Грузії і Вірменії.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 21. На пароході „Генерал" прибули в Поті делегати Грузії на чолі з Гегечкорі, бувшим членом думи і вірменська депутація на чолі з Абароніяном. Гегечкорі заявив турецькому урядові, що майбутня конференція матиме велику вагу при вирішенню економичних і політичних питань. З'окрема у справі кордонів. Відносини між трьома кавказькими республіками гарні, відношення до Турції добросусідське. Барон Крес фон-Кресенштейн і секретарь посольства фон-Кордон виїхали сьогодня на Кавказ для ознайомлення з становищем нових трьох республік. УТА.

Всякі звістки.

— **1000 карбованців за пуд борошна.** З часу як Ленін в Москві оголосив „священний поход на деревню" пуд борошна дійшов до 1000 карб.

— **Безробіття на Україні.** Газета „Професіон" подає статистику безробітних:

У Києві 15.000, Херсоні 25.000, Одесі 20.000, Харькові 25.000, Катеринославі 40.000, Бердичеві 2.500, Кременчуці 8.005, Винниці 2.500, Черкасах 2.000, Бахмуті 2.500, Прилуках 4.000, Всього 146.505. Найбільш безробітних є металістів та інтелігентних робітників.

— **Конференція нар. соціялістів.** В Москві одбулась конференція трудової нар.-соціялістичної партії. По докладу Мякотина принято резолюції, по яким партія буде боротись з совітською владою, зо всіма радами роб. і салд. депутатів і піде разом з кадетами в будуванню цілої Росії. Партія обіцяє спіратися в своїй діяльности на держави згоди і боротись проти Німеччини.

Література, наука.

„Книгарь". Вийшло з друку ч. 10 літопису українського письменства „Книгарь". Зміст. *Сергій Єфремов*: Небуденний пам'ятник—*В. Гасенко*: Україна в освітленню европейської преси.—*Ф. Гавриш*: В справі нового видання словника Б. Грінченка.—Критика й бібліографія. Статті та замітки—К. Лоський, Сергій Єфремов, Ол. Грушицький, А. Яковлів, П. Пожарський, Михайло Лукашевич, В. Ди—кий, П. Гай, проф. В. Дубянський, П. Богацький, священик Ол. Ходвицький, А. Літвін, О. Кожухов, В. Дурдуковський, С. Паночіні, Д. Ревуцький, Н. Христо, В. Страшкевич, Д. Дорошенко, С. Петлюра, С. Синицький, М. Марковський, Мик. Зеров, Ол. Кисіль. Видавнича хроника. Літературне життя. Нові книжки. Оповістки.

Дописи.

м. ПЕРЕЯСЛАВ. (на Полтавщині) Жила-була в нашому місті невеличка „Просвіта", широко діяльности своєї ніколи не росповсюджувала, далі театральних вистав та книгозбірні ніколи не йшла. Не дивлячись на на-диях являється до помешкання сієї нашої культурно-просвітньої установи „представник влади" заявляючи від імені повітового старости д. Кривошеєва, що він повинен зробити трус. Мотивіровки сього трусу вказано ніякої не було і ордера не пред'явлено. Перервши все помешкання сконфіскувано книги і брошури, реєстр котрих тут надаю майже цілком, бо він сам за все красномовно свідчить і коментарій не потрібує. Не перелічуючи книжок про земельне і робітниче питання, про укр. соціялістичні, партії і їх програми, про політичні ладн в других державах повіту про соціялізм взагалі, і т. д. навіть про Центральну Раду і її І і ІІ Універсали. Кофіската зачепила ось такі книжки: Секретный доносъ полтавского губернатора Багговута министру внутр. дѣлъ. *Ренер*—Проблемма Сходу. *Ляйпнер*—Імперялізм московського народу. *Кульчицкий* — Федералізм і соціялістична політика. *Матуш*—Право національних меншостей. *Надежний* — До світка. *Фебенко*—Установче зібрання. *Саєнко*—Як треба провадити збори. *Злобинців*—Найкращі здобутки великої французької революції. *Огієнко*—Революція духа. *Єфремов*—Як люде право собі добувають. *Толстой*—Невже так треба? *Загірня*—Про виборче право. *Лозинський*—Українське національн питання в творах М. Драгоманова. *Грушевський*—Якої ми хочемо федерації і автономії. *Драгоманів*—Біржі праці. *Христюк*—Борець за діло народне (*про Франка*). *Крижановський*—Автономія України—Просвітні товариства на селі. *Кононенко*—До селян. *Грушевський*—Україна і Россія. *Єфремов*—Як визволитися робочім людям з бідности.—Ще не вмерла Україна (гимн). *Яринович*—Буржуазна Рада та инші фельєтони.

На росписці, де перелічені усі сконфіковані книги, помічено—„Означенныя книги принялъ для предъявленія Переяславскому повитовому старостѣ. 24 мая 6 іюня. Пом. Начальн. Переяславск. милиціи И. Жаданъ".

Коли після трусу члени ради Просвіти звернулися з запитанням до повітового старости, то він сказав, що надсилав міліцію шукати тільки III і IV Універсали (про котрих правда, підчас трусу і не питали), забраних же книжок і досі не повернено. Можливо, що їх і справді збіраються цензувати.

С. Ю.

Редактор Андрій Ніковський.

Оголошення.

◁ Лекція А. Ніковського. „Внутрішнє становище України й організація влади", яка була призначена на четвер 27 червня, через незалежні обставини одкладається на де-який час.

△ Бюро праці укр. військ. т-ва „Батьківщина" ласкаво прохає всі установи державні, столичні й провінційні, а також приватні заклади (майстерні, фабрики і т. д.) звертатися за робітниками-фаховцями до нього. Хрещатик 35—4. Безробітні столярі, слюсарі та шевці певні українці зволять звернутися до цього бюра.

△ В комісаріаті по справах київської шкільної округи прийом відбувається кожного понеділка, середи й п'ятниці від 1-ої години дня, а справки в канцелярії комісаріату видаються щодня від 1-ої до 2-ої години.

Оголошення.

Д-р. Сергій Колошинцев шкір. сіфіліс (606—914) і трипер. Гоголівська, 2а. Пр. 11—1 і 5—7. в. 22—0701—10

Д-р Черняк, спц. водолікарня для систем. лічення всякого роду полових хвороб. Вел. Житомірска 16. 9—2 та 5—9. 12—0648—0

Потрібна гувернантка—українка молодого. віку що знає мови до хлопчика 6½ років. Кудрявська 22 п. 6. Макаренко. 3—0771—1

Потрібен хлопець. Галицький базар посудна торгівля Куща біля церкви. 1—0773—1

Шукаю 1 або 2, 3 **кімнати** світлих, бажано в українській родині. Звертатись—Мерингівська, 7, 17. М. Івченкові. 3—0756—2

Дм. Дяченкові потрібне пом. 2—4 к. з кух. постійне, район байдужий, Срітенська 3, 24. Тел, 39-47. 3—0775—1

Шукаю посади управляющого маєтком знайом теор. і практ. сельським і молочним господарств. скотоводством практичний бджоловодець. Адр. м. РОМНИ Полт. губ. Кершевська вул, дім Сіпідонова кварт. 7. Теодор Амберг. 2—0750—2

Лікарню амбулаторію з участю лікарів бажаю орендрувати на вигідн. умовах. Олександрівська, 47, пом. 28, д-р Бандалін. 1—0763—2

До 10.000 карб. заплачу за переступ помешк. 6—10 кім. в центрі. Зверт. Дмитрівська 30, пом. 12. д-р. Бойко 4—6 годин. 2—0761—2

До 12.000 карб. пропоную за помешкан. 6—10 кім. в центрі. Зверт. Дмитрівська 30, пом. 12 д-р. Бойко 4—6 год. 2—0762—2

Для полтавськ. Учительськ. інст-ту шукають учителів вищ. освіти зн. методики:

природника, математика, історика законоуч. (можн. світського) Умови: 15 уроків 3300 карб. і 400 карб. за кожну 5-літку; законоуч. трохи меньше. Звертатись до 29 червня кадетськ. корпус лекторські курси, лектору Левитському. Пізніше—Полтаву. 5—0767—2

Липовецька повітова народня управа.

Оголошує, що всі співробітники її (учителі, лікарі, фершали і др.). які по демобілізації звільнені з війська, але до цього часу не прибули і не подали в Управу про себе звісток, будуть звільнені від посад з 1-го липня ц. р. і на їх місця будуть прийняті другі особи. м. Липовець на Київщині. 3—865—1

ОГОЛОШЕННЯ.

В Роменській реальній школі вільні посади вчителів: 1) української мови та літератури—42 ур., 2) історії України—22 ур., 3) малювання—36 ур. Запрошуються кандидати. 3—862—2

1 2 кімн. в центрі, двом постійним мешканцям. Можемо постачати продукти. Зголошення устно від 5—6 г. і письм. Володимирська 39—34 Майлюкові. 1—765—1

Бюро української демократично-хліборобської партії перенесено на Ірінінську вул. № 3—8 пом 7. Секретарь видає справки що дня від 5 до 7 год. вечора. Бюро прохає подавати йому всіляки інформації, що до русіфікації України, про увільнення українців з посад, про справу державної мови, про перешкоди діяльности „Просвітам" і т. інш. 6—0766—2

ВИДАВНИЦТВО
„СЕРП і МОЛОТ"
Контора, склад і книгарня—Київ. Хрещатик 25. Пасаж ч. 29.
Накладом В-ва вийшла і продається по книгарнях нова книга
ЗАТОПЛЕНИЙ ДЗВІН Герхарт Гауптмана німецька драма-казка, переклад М. Голубця (2-е вид.) Ціна тільки К. 2.50
Нові книжки суспільно-політичної серії:
М. Залізняк—Нариси про національне питання стор. 144. Ціна К. 2.—
Ляла Ляйпат Рай—Політичне становище Індії стор. 48. Ціна—.90 к.
2—0770—2

Книгарня „ДНІПРОВЕ СЛОВО"
Київ, Бульв.-Кудрявська, 38.
НОВІ КНИЖКИ:
„М. Гладкий," Практический курс украинскаго языка для учительських семинарій, учительських курсов и старших классов средних учебних заведений. (Зміст: граматика, сінтаксіс та фразеольогія) ціна 5 карб. В-ния „Грушта" Перші 4 книжочки з серії „Універсальна бібліотека" „Просвітам" селянам учням дається опусту 5%, а принзамовлені не 30 карб. і більше 10% опусту. 0772—1

Всеукр. Учит. Вид. Т-во
(Київ, Вел.-Володимирська, 30) Тел. 6—60.
Приймає замовлення на такі книжки:
1. Б. Грінченко. Граматка, вид. 3-е, ціна 1 карб. 20 коп.
2. С. Русова. Букварь, вид. 3-е перероблене
3. С. Русова. Читанка для дорослих (для вечірніх і недільних шкіл).
4. Т. Шевченко. Катерина. Тополя. З порт. ретом автора. Ціна 70 коп.
Народним управам знижка.
3—0759—2

Видавниче товариство „КРИНИЦЯ" у Києві Нестерівська 27.
Вийшла з друку і продається по книгарнях: Л. Яновська „Дзвін до церкви скликає та сам у ній не буває (Лісова Квітка) Комедія на 4 дії Ціна 1 карб. 50 коп. Р. Лащенко „Як одбуваються позви на суді мировім". Ціна 1 карб. 50 коп.
2—868—1

Книгарня „УКРАЇНА"
Катеринослав, Озерні ряди на Проспекті, 24.
Лося Українка, Стародавня історія східних народів (ще не друкований твір) ц. 6 карб.
Т. Шевченко. Кобзарь (повний) ц. 6 карб.
Котляревський. Твори ц. 4 карб.
Головний склад творів А. Ф. Кащенка і видань Українського Видавництва в Катеринославі.
При замовленню треба висилати завдаток.
Книгарням, земствам, „Просвітам" і гуртовим покупцям—знижка. 10—0764—2

Південно-західнє товариство транспортів і торгових складів.
Київ, Олександрівська площа № 8.
Оповіщає, що ним ОДЕРЖАНІ через агента ЩО ВЕРНУВСЯ з виправи товариства на РОЗВІДКИ о МІСЦІПРОБУВАННЮ **грузів направлен. з Київа і у Київ, які застрягли на дорогах Великоросії,** А ТАКОЖ і ВАГОНІВ з **грузами котрі опинились за границею України.**
Справки ведуться в ПРАВЛІННІ т-ва що денно від 8 до 12 г. дня.
1—846—4

Т-ВО „ЧАС" У КИЇВІ.
До Гуртової Книжної Комори (Київ, Володимирська, 42) поступили на склад такі нові книжки:
Пр. спекторський В. Основи права державного (Пер. О. Вечерницького 1 карб. 50 к. Доц. Свенціцкий Іл. Основи науки про мову українську 1 карб. 60 к. Пр. Тимченко є. Українська граматика 2 карб. 25 к. Черкасенко Ан. Рідна школа читанка част. І. 1 карб. 30 коп. Його-ж. Рідна школа читанка част. ІІ. 2 карб. 10 коп. Чеміга Я. Задачник для початкових народних шкіл, рік другий 65 коп. Науменко В. Загальні принціпи українського правопису 25 коп. Чеміга Я. Методичні замітки до навчання грамоти по згуковому методу 40 коп. Гоголь М. Тарас Бульба (переклад М. Садовського) 2 карб. Кобець О. В. Тарасову ніч (драматичні картини для роковин смерти Т. Шевченка) 35 коп. Де-Амічіс Е. Шкільні оповідання кн. І. Перекл. О. Діхтяря 60 к. Старий В Американські оповідання 2 карб. „Будні" Оповідання з чужих мов (Джіованні Чіамполі, Родзевичової, А. Доде, Арне Гарборга, Г. де Мопасана, К. Міксата, М. Конопницької й инш). т. І, 2 карб. 25 коп. Олесь О. „З журбою радість обнялась" поезії, кн. І, вид. друге 2 карб. 40 коп. Загул Д. З зелених гір. (поезії). 1 карб. 60 коп. Садовський М. Спомини з російсько-турецької війни 1877-78 р. 1 карб. 50 коп. „Бім-бом. дзелень-бом." Нар. казочка, 8 великих малюнків в багатьох фарбах художника О. Содомори 2 карб. 50 коп. Теж у чорній фарбі для розмальовування 1 карб. 50 коп. „Прибадашка". Нар. казка мал. О. Содомори. 2 карб. 50 коп. Старий В. Стінний словник старовинних Українських слів 75 к. Ніковський А. Український правопис (орфографичний словничок). 85 коп. Московсько-Український Словник Т-ва „Час" 3 карб. 50 коп. Старицька Черняхівська Л. Останній сніп (Драмат. етюд. на 1 дію) вид. 2) 70 коп. Де-Амічіс. Е Шкільні товариші (щоденник школяра), 2-е вид. перекл. О. Діхтярта 3 карб. 80 коп. Гаршин В. Чотирі дні (оповідання) 25 коп.
Крім Гуртової комори ці книжки продаються і по закладах Т-ва „Час": в Крамниці—Київ, Володимирська, 53 (проти міського театру), в книгарні—Київ, Фундуклеївська, 24, в книгарні—Кам'янець Подільський, Центральна площа. буд, Бергера.
Там-же єсть і всі инші видання Українські і по Українознавству.
Замовлення виконуються почтою, залізницею і пароплавом негайно.
3—367—1

Друк. акц. т-ва „Петро Барський у Київі", Хрещатик № 40.